

NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSANI SULIFFIIT NUUNNEQARNISSAANNUT NAATSORSUUSIAQ

Aningaasanut
naalackersuisoqarfimmut
allakkiaq
Februar 2016

IMARISAI

1.0	AALLAQQAASIUT	2
1.1	TUNULIAQUTAQ SIUNERTARLU	2
1.2	namminersorlutik oqartussat suliffiutaat nuunneqartussatut siunnersuutigineqartut	2
1.3	periuseq	3
1.3.1	Namminersorlutik oqartussani suliffiit nuunneqarnissaannut piffissaliussaq	3
1.3.2	Naatsorsuinermi toqqammavigineqartut nassuiarnerat	4
1.3.3	Namminersorlutik oqartussani suliffiit nuunneqarneranni nuussinermut atatillugu aningaasartuutit nalilersorneqarnerat	4
1.3.4	Nuussinnaanerup kinguneranik ataavartunik aningaasartuutissanik naliliineq	5
2.0	Naatsorsuusiaagallartut	7
2.1	nuussinerni aningaasartuutit	7
2.2	Nunani allani misilittakkanut sanillersuussineq	10
2.3	Aningaasartuutininut ataavartunut kinguneqaatit	11
3.0	Inerniliussaq	12

AALLAQQAASIUT

1.1 TUNULIAQUTAQ SIUNERTARLU

BDO Grønlandip Aningaasanut Naalakkersuisoqarfik sinnerlugu namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiisa 600-t, Nuummit sinerissami illoqarfinnut allanut nuunneqarnissaasa qanoq akeqarumaarnerat aallarniutaasumik naatsorsuusiopaa.

Naatsorsukat allakkiami "Naligiimmik siunissaqarneq"-mi siunnersuutit aallaavigalugit naatsorsuusiaapput. Allakkiaq kommunini pingasuni, Kommune Kujallermi, Qeqqata Kommuniani Qaasuitsullu kommuniani borgmesterinit suliarineqarpoq.

Matumani misissueqquissaarnermut aallarniut, Kalaallit Nunaanni pisortaa suliffeqarfiisa qanoq aaqquissuunneqarnissaasa aallarniutaasumik oqallisigineqarnissaannut toqqammaviususaaq pineqarpoq, tassunga ilanngullugit siunissami suliassanik isumaginninnissamut tunngasut oqallisigineqarnissaat.

1.2 NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT SULIFFIUTAAT NUUNNEQARTUSSATUT SIUNNERSUUTIGINEQARTUT

Naatsorsukat allakkiami "Naligiimmik siunissaqarneq"-mi allattukat aallaavigalugit naatsorsorneqarput. Ataani takussutissiami namminersorlutik oqartussat suliffeqarfii qanoq illoqarfinnut nutaanut agguarneqassanerat takutinneqarpoq.

Takussutissiaq 1. Namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiinik, Nuup avataanut nuunneqartussatut siunnersuutigineqartunut takussutissiivik

Suliffeqarfik	Atorfiit	Illoqarfik
Niuernermik Ilinniarfik	36	Qaqortoq
Greenland Holding, Greenland Venture, Greenland Business aamma Visit Greenland	13	Qaqortoq
Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup qullersaqarfia	29	Qaqortoq
Digitalimik Sullissinermit Aqutsisoqarfik	16	Qaqortoq
Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik	21	Narsaq
Inatsisartut Ombudsmandeqarfiat	11	Nanortalik
Angallernermit nakkutilliisoqarfik misissuisoqarfilla	7	Narsarsuaq
Imarsiornermik Ilinniarfik	15	Paamiut
Royal Arctic Linep umiarsuaatileriffia	6	Paamiut
Nukissiorfiit	65	Paamiut
TELE POSTip allakkerinermit immikkoortua	20	Tasiilaq
Saammaateqatigiinnissamik isumalioqatigiisitaq	2	Tasiilaq
Oqaasileriffik	6	Sisimiut
INlp qullersaqarfia	10	Sisimiut
INlp sanaartornermit immikkoortortaa	24	Sisimiut

Suliffeqarfik	Atorfiit	Illoqarfik
Asiaq	21	Sisimiut
Greenland Oil Spill Response A/S	2	Sisimiut
Ujarassiornermut immikkoortoq	8	Sisimiut
Aalisarnermut Akuersissuteqarnermut Nakkutilliisoqarfik, Piniarnermullu Nakkutilliisoqarfik	20	Maniitsoq
Nunaoil A/S	7	Maniitsoq
Mittarfeqarfiit qullersaqarfia	15	Kangerlussuaq
Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik	42	Ilulissat
Meeqqanut inuusuttunullu immikkut suliniuteqarfik qitiusumillu siunnersuisarfik	17	Ilulissat
Isumaginninnermut siunnersortinnigorniarfik	6	Ilulissat
Namminersorlutik Oqartussat inersimasunik ilinniartitsinermit pikkorissaavia	5	Ilulissat
Royal Greenlandip qullersaqarfia	47	Ilulissat
Peqqinnissaqarfimmi immikkoortut pingasut	73	Aasiaat
Nakorsaaneqarfik	6	Uummannaq
Eqqumiitsuliornermit ilinniarfik	2	Uummannaq
Illoqarfiit pingaarnersaanni ulloq unnuarlup paaqqinniffiik	9	Upernavik

Saviminilerinermik ilinniarfik	34	Sisimiut
--------------------------------	----	----------

Issuaaffik: "Naligiimmik Siunissaqarneq"

ilaat ataaseq		
---------------	--	--

Suliffiillu Nuummit Nuunneqartussatut siunnersuutigineqartut katillutik 595-iupput. Atorfiit immikkoortunut 31-inut agguataarsimapput, illoqarfinnullu katillugit 13-inut nuunneqarnissaat siunnersuutigineqarluni.

1.3 PERIUSEQ

Misissueqqissaarnerit namminersorlutik oqartussani suliffiit nuunnissaanni aningaasartuutitut attuumassuteqartoq tunngaviumik nalornissuteqarnermik nassataqarput, matumani aalajangernerit aatsaat nussuinissap inaarutaasumik aalajangerneqarnerani politikikkut allaffissornikkullu aalajangernerit pisussat apequtaassammata - tassani atorfiit qanoq amerlatigisut, sorliit, sumut nuunneqarnissaat il.il. Taamaammallu immikkoortut pineqartut ullumikkut qanoq ingerlanneqarnerannik ilisimasaat aallaavigalugit, nuussinerusinnaasunut aningaasartuutit qanorpiaq ikkumaarnerat erseqqissumik oqaatigissallugu ajornakusoorpoq.

Naatsorsukkat tamarmik siunnersuutini "Naligiimmik Siunissaqarneq"-mi allakkiami allassimasut aallaavigalugit suliaapput. Matumani aallarniutaasumik misissueqqissaarnerit, siunissami Kalaallit Nunaanni pisortat qanoq ingerlatsinissaannik oqallinnissamat toqqammaviusussat suliarineqarput, tassunga ilanngullugu siunissami suliassanik isumaginninnissamat tunngasut.

Naatsorsuusiani namminersorlutik oqartussani suliffiit nuussinissat kisimik ilaatinneqarput. Nalimmassaanernilli illoqarfinnut/kommuninut nuuffigineqartunut pitsaasumik pitsaanngitsumillu aningaasatigut sunnuteqarsinnaasunik nalimmassaanissat pisariaqalersinnaanerit oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq. Matumani assersuutigalugu ineqarnermut tunngasuni meeqerivinnilu inissanut tunngasunik nalimmassaanerit pineqarsinnaapput, soorlutaaq tamanna aamma akileraarutitigut isertitanut kiisalu ataatsimoortumik tapiissutitut nalimmassaanermilu akiliutitut aamma sunnuteqarsinnaasoq.

Naatsorsuinerit paasissutissat assigiinngitsut aallaavigalugit ingerlanneqarput. Akissarsiat pillugit paasissutissat Nunatta Naatsorsueqqissaartarfianit paasissutissat pissariarineqarsinnaasunik toqqammaveqarput. Paasissutissat arlallit paasissutissat sukumiisut pigineqalerpata nalimmassarneqartussatut naliliutaapput. Misissueqqissaarnissap sivikitsumik piffissaqarfigineqarnera pissutaalluni immikkoortut arlallit pillugit paasissutissat eqqortut pissarsiariniarneri unammillernartuuvog, taamaammallu naatsorsukkat namminersorlutik oqartussat immikkoortortaasa ataasiakkaat 2015-imut naatsorsuutaanni kisitsisaataat sukumiisut pigineqalerpata aaqqigallerneqarluarsinnaapput.

1.3.1 Namminersorlutik oqartussani suliffiit nuunneqarnissaannut piffissaliussaq

Namminersorlutik oqartussani suliffiit 600 missaanniittut nuunneqarnissaannut aningaasartuutit naatsorsornissaat sioqqullugu, ilaatigut suliffiit sumut nuunneqarnissaat, ilaatigullu qaqugu nuunneqarnissaat, tassa nuussinissani piffissaq atorineqartussaq, isummerfigineqaaqaaq.

Allakkiami "Naligiimmik Siunissaqarneq"-mi illoqarfiit sorliit namminersorlutik oqartussani suliffiit 600-t missaanniittut nuuffigineqassanersut siunnersuutigineqareerpoq. Suliffiit ullumikkut Nuummi inissisimapput.

BDO-p Aningaasanut naalakkersuisoqarfimmik oqaloqateqarnera tuniliaqutaralugu, nussuinerit piffissamit aalajangernermit ukiut sisamat ingerlanerisa iluanni pisinnaanerit ilimagineqarpoq. Ilimasunneq namminersorlutik oqartussani immikkoortut siunnersuutigineqartut ilaasa arlallit iliniarfiunerannik aallaaveqarpoq, taakkunungalu assersuutigalugit kollegianik inissiat, piffissami sivirusuimi sananeqartussat ilanngunneqassapput. Taakkulu saniatigut nussuinissat pilersaarusernerannut, sulisullu sioqqutsisumik nalunaarfiginissaannut piffissaq atorineqassaaq. Taamattaq illuutit pigineqareersut isummerfigineqarlutillu nalimmassarneqassapput, soorlutaaq suliffiit nuunneqartut illutassaannik nutaanik aamma sanaartorneqarsinnaasassaq. Ataani takussutissiami nussuinerit qanoq pilertortigisumik ingerlanneqarsinnaanerannut eqqoriaatit takussutissiarineqarput.

Takussutissiaq 2. Nussuinerit ingerlanneqarnerinut piffissaliussaq

Ukioq 1	Ukioq 2	Ukioq 3	Ukioq 4
0 %	25 %	75 %	100 %

Issuaaffik: Aningaasanut naalakkersuisoqarfik

1.3.2 Naatsorsuinermit toqqammavigineqartut nassuiarnerat

Misissueqqissaarnerit ima tulleriinnilerlugit suliarineqarput:

1. Namminersorlutik oqartussani suliffeqarfiit nuunnerannut pilerseqqinnejarnerannullu atasumik aningaasartuutitut iluanaarutinullu, massakkuugallartoq naatsorsorneqarsinnaasunut takussutissaliortoqassaaq
2. Aningaasartuutit iluanaarutissallu annertussusaat Nunatta Naatsorsueqqissaartarfianit paasissutissat, pineqartumilu misissueqqissaarnerit attuumassutillit tunuliaqutaralugit missingerneqassaaq
3. Namminersorlutik oqartussani suliffeqarfiit maanna inissimaffigisaannit piffimmi allami ingerlannejarneranni, allannguuteqartussatut ilimagineqartunut ataavartumik aningaasartuutissat iluanaarutaasussallu takussutissiorneqassapput
4. Aningaasartuutit iluanaarutillu ataavartut annertussusaat missingerneqassaaq, tamannalu aamma Nunatta Naatsorsueqqissaartarfianit paasissutissat, pineqartumilu misissueqqissaarnerit attuumassutillit tunuliaqutaralugit missingerneqassaaq
5. Nunanit avannarlernit allanit naalagaaffiup suliffeqarfiinik nussuisimasunit misilittakkanik naapertuuttunik pissarsisoqassaaq. Misilittakkaat taakku naatsorsukkat pitsanngorsarnerannut atornejassapput

1.3.3 Namminersorlutik oqartussani suliffiit nuunnejarneranni nuussinermut atatillugu aningaasartuutit nalilersorneqarnerat

Namminersorlutik oqartussani suliffiit 600-t missaasa nuunnejarnerannut atatillugu, tassunga atatillugu arlalinnik aningaasartuuteqartoqassaaq. Misissueqqissaarnermit uani, namminersorlutik oqartussani suliffiit nuunnejarnerannut atatillugu immikkut aningaasartuutaanerussat nalunaarsorneqassapput. Nuussinermut atatillugu aningaasartuutit amerlanerit, illoqarfinni nutaani suliffiit pilersinneqarlutillu suliassanik isumaginninnerit aallartinneqarnissaasa tungaannut aningaasartuutaassapput. Nuussinermut atatillugu aningaasartuutit ilaat aqqissuussaannikkut allannguinnermut, sullississanik nutaanik atorfinitsitsinnermut il.il. aningaasartuutaassapput, taakkuli pilersitsinerit kingorna ingerlaqqillutik aatsaat kingusinnerussukkat annikilliarluternissaat ilimagineqarsinnaavoq.

Nuussinernut atatillugu aningaasartuutit misissueqqissaarneranni makku ilaapput:

- Sulisunut suliffeqarfimmu noqataasunut nuunnejarnermut ajungitsorsiat (ataasiartumik akiliutit)
- Sulisunut suliffeqarfimmu noqataanningsunut suliunnaarnerit (ataasiartumik akiliutit)
- Nuunnejarnermut pilersitsinerimullu aningaasartuutit (illutat nuunnejarnerat kiisalu qarasaasiatigut isumaqatigiisutit, nittartakkani quppernerit, oqarasuaatit allaffiillu pequtsorsornerinut) (ataasiartumik akiligassat)
- Nuussinissat pilersaarusernerannut atatillugu angalanerit kiisalu nuussineq (piffissami aalajangersimasumi aningaasartuutissat)
- Sulinummit pilersaarusernermik akisussaasut akissarsiaasaat (atorfiit piffissami killilikkami pilersinneqartussat)

Sanaartornissami aningaasartuutit, nuussinissami pisariaqartussat (ataasiartumik aningaasartuutit) isumagineqarnerisa qanoq annertutiginissaat, piffissami sivikitsup ingerlanerani naatsorsorneqarsinnaasimangilaq. Maanna illuutigineqartut, immikkoortunut nuunnejartussatut siunnersuutigineqartuni pisariaqartitanut tunngatillugu nalilersorneqarnissaat pisariaqassaaq. Maannalu illuutigineqartut nalimassarneqarsinnaanerannut, nutarterneqartariaqarumaanerannut, nutaarluinnarnilluunniit sanaartortoqarnissaa pisariaqassanerata nalilernissaa pisariaqassaaq. Taamatut naliliineq suliffinnik nuussinissanut atatillugu aalajangernermi pissaq. **Tassungalu atatillugu illoqarfinni suliffiit nuuffigisassaanni sulilersitsinissanut tunngatillugu periarfissat eqqummaariffigineqarnissaat pingaaruteqarpoq.**

Namminersorlutillu oqartussani suliffinnik nuussinernit pisortat ingerlatsineranni ataatsimut naammassisinnaasanut sunnuteqarsinnaapput. Immikkoortuni arlalinni pitsaasumik sulianik naammassinissinnaanermit tunngatillugu killisaqartoqarpoq, tamannalu Kalaallit Nunaanni Aningaasarsiornermit Siunnersuisooqatigiit 2015-imut nalunaarusiaminni taavaat. Taamaammatt suliat naammassineqartut annertussusaannut pisortallu suliffeqarfiisa ataatsimoortinnerisa kingunerisaanik sunniutit nussuinissamik apeqquummik eqqarsaatersornermut ilanngunneqassapput.

Taakku saniatigut nuussinermut atatillugu allanik, annertussusaat nalilernerneqarsinnaanngitsunik aningaasartuuteqartoqarnissaq. Taakku ilaatigut tassaapput sulisut akornanni nuussinissap kinguneqaatissaannik

nalornineq, sulisussanik nutaanik atorfinitsitsinermit atatillugu aningaasartuutit kiisalu piffissami nutaamik sulilersut ilinniartinneqarnerisa nalaanni piginnaasanik annaasat.

Aallaqqaasiullugu nassuiaatigineqartut namminersorlutik oqartussani suliffeqarfiinik nuuffigineqartut illoqarfiit/kommunit, ineqarnikkut pisariaqartit, kollegiani inissat, meeqqerivinni inissat, atuarfiit il.il. nalimmassarneqarneranni aningaasartuuteqarsinnaavoq. Ingammik inissat kollegianilu inissat nuunnissat qanoq pilertortigisumik ingerlanneqarsinnaanerannut apeqqutaajumaassapput. Taamaattoq kommunini taakkunani isertitassat toqqammaviit akileraarutinit siuariartinneqassapput. Taakku qanoq annertutigiumaarnernik naatsorsuutitut atatillugu, tamanna suliffiit nuunneqarnissaannik aalajangeereermermi naliliinermik toqqammaveqarumaassaaq.

Taamattaarlu Nuummi inissiat, meeqqerivinni inissat il.il. sunnerneqassapput, taakkulu naatsorsuusiornissaannut misissueqjissaarnissat pisariaqassapput.

1.3.4 Nuussisinaanerup kinguneranik ataavartunik aningaasartuutissanik naliliineq

Namminersorlutik oqartussani suliffiit nuunneqarpat, maanna immikkoortunik ingerlatsinermi aningaasartuutaasut allanngorumaarnerisa nalilernissat pisariaqassaaq. Tassanilu immikkoortut pingaarnertit sisamat uku pineqarput:

- Akissarsiat
- Aningaasartuutit allat
- Angalanerit
- Ininik attartornermi akiliutit

Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfiit 600-t missaanniittut nuunneqassappata, immikkoortunut sisamanut pissutsinut pilersussanut tunngasut misissorneqassapput.

Akissarsianik tunngasut annertunerusumik isumaqatigiissutitigut aqunneqarput, ingerlatsinermilu aningaasartuutit allat peqatigalugit immikkoortut ataatsimut aningaasartuutaasa annertunersarisarpaat. Maannamulli sulisooreersut amerlasuut suliffeqarfisik peqatigalugu nuussanatik toqqassappassuk, taakkunungalu taarsiullugit sulisunik nutaanik akissarsiat inissisimaffiini appasinnerusuniittunik atorfinitsitsisoqarpat, akissarsianut aningaasartuutit allannguuteqarsinnaapput.

Aningaasartuutit allat tassaapput allaffinni suliffiit ingerlanneqarnerinut, pisortornernut nioqutissallu atortussiallu il.il. assartorneqarnerannut aningaasartuutit. Allaffissornerinnakkut suliffiit, suliffiilluunniit aamma sulianik isumaginninnermik ingerlataanusut, soorlu ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit ilinniarfiilluunniit pineqarnerat apequtaatillugu taakku assigiinngissuteqarumaartassapput.

Angalanernik ingerlatsinerit allannngornissaat ilimanaateqarsinnaavoq, Nuummummi oqaloqatiginnittarnissat ataatsimeeqateqartarnissallu suli piussapput.

Ininik attartornermi aningaasartuutit allannguutaanni illoqarfinni suliffiit nuuffissaanni iluutigineqartut, piginnittuunernut tunngasut nutaanik sanaartornissamik pisariaqartitat il.il. apequtaassapput. Illuutaareersunut sanaartornernut iluarsartuussinissanullu aningaasartuutaasinnaasut nuussinermut atatillugu aningaasartuutitut isigineqarmata, Nuummummi sanilliullugu illoqarfinni allani ininut attartornermut akiliutit akikinnerusinnaanerit taakkunani allannguutitaasinnaasuni annertunersaassaaq.

NAATSORSUUSIAAGALLARTUT

2.1 NUUSSINERNI ANINGAASARTUUTIT

Nuussinermut atatillugu aningaasartuutaasussat taakku missingersinnaajumallugit, paasissutissat assigiingitsut Nunatta Naatsorsueqqissaartarfianeersut, Aningaasanut Naalakkersuisoqarfimmeersut kiisalu paasissutissanik sukumiisunik pissarsisoqarsinnaatinnagu missingiutit aallaavigineqarput. Naatsorsuutininut toqqammaviusut ataani takussutissami takuneqarsinnaapput.

Takussutisiaq 3. Nuussinermi aningaasartuutissat ilimagineqartut - ataatsimut isigalugit

	Aningaasartuutip annertussusaa	Aningaasartuutip suunera	Paasissutissarsiffik
Nuunnermi ajunngitsorsiaq	100.000 kr.	Sulisumut ataatsimut nuunneqartussamut ataasiartumik akiliut	Aningaasanut naalakkersuisoqarfimmit missingiut
Suliinnaarnermi ajunngitsorsiaq	146.030 kr.	Sulisumut ataatsimut nooqataajumangitsumut ataasiartumik akiliut	Nunatta Naatsorsueqqissaartarfianit Nuummi agguaqatigiissillugu akissarsiap 292.060 kr. affaa (qaammatit arfinillit)
Nuunnermi iserternermilu aningaasartuutit	200.000 kr.	Suliffimmut ataatsimut nuunneqartussamut ataasiartumik aningaasartuut	Danskit Finansministeriaanni naalagaaffiup suliffeqarfiisa nutserneqarnerannut naatsorsuusaa tunuliaqataralugu Aningaasanut naalakkersuisoqarfiup naliliutaa
Suliniuummi pilersaarusernermi akisussaasutut aqutsisunut akissarsiaritit	292.060 kr.	Suliniuummi pilersaarusernermi akisussaasumut ataatsimut ukiumoortumik akissaatit, ukiuni sisamani	Nunatta Naatsorsueqqissaartarfianit Nuummi agguaqatigiissillugu akissarsiatut pissarsiaq
Nuussinissat kiisalu nuunnerullu pilersaaruserneranun atatillugu angalanerit	880.000 kr.	Suliniuummik aqutsisup illoqarfimmut ataatsimut marloriarluni tikeraarnera immikkoortukkuutaanullu ataasiartumik akiliut	Aningaasanut naalakkersuisoqarfimmit missingiut

Issuaaffik: Nunatta Naatsorsueqqissaartarfia, Aningaasanut naalakkersuisoqarfik

Takussutissiaq 4. Suliffimmut ataatsimut nuussinermut aningaasartuutinin naatsorsuussat ilimagineqartut

	Suliffimmut ataatsimut nuussinermut aningaasartuutit
Nuunnermi ajunngitsorsiaq	25.042 kr.
Suliinnaarnermi ajunngitsorsiaq	109.469 kr.
Nuunnermi iserternermilu aningaasartuutit	200.000 kr.
Suliniuummi pilersaarusernermi akisussaasutut aqutsisunut akissarsiaritit	1.479 kr.
Nuussinissat kiisalu nuunnerullu pilersaaruserneranun atatillugu angalanerit	3.927 kr.

Nuunnermi aningaasartuutit sulisunut illoqarfimmut allamat suliffimmik nooqataanissamik aalajangertunut akiliutigineqassapput. Nuunnermi ajunngitsorsiami sulisup nuunneranun atatillugu pequttanut, billetinut il.il. aningaasartuutininut matussutissaapput.

Suliinnaarnermut atatillugu ajunngitsorsiat sulisunut suliffeqarfimmik nooqataarusunngitsunut, taamaalillutillu Nuummiiginnartussanut tunniunneqassapput. Atorfiit annertuumik allanngortinneqarnerisa kingunerisaannik suliinnaarneq pineqassamat, qaammatinik arfinilik sioqqutsisumik suliinnaarnissamut ajunngitsorsiat naatsorsuutigineqarput. Piffissaliunneqartumi namminersorlutik oqartussat immikkoortuini arlalinni akissaatitigut

paasisutissanik sukumiisunik pissarsinissaq ajornarmat, Nuummi agguaqatigiissillugu akissarisat aallaavigneqarput, taakkulu Nuummi innuttaasut tamarmik agguaqatigiissillugu akissarsiaaraat.

Maanna sulisorineqartut 25 procentii suliffimminnut nooqataasussaasut, 75 procentillu suliinnaarlutik Nuummiiginnarumaartut naatsorsuutigineqarpoq. Tamannalu sulisut 149-t nooqataanerannik naleqarpoq, taamaalillunilu taakku nuunnermini ajunngitsorsiaqassapput, sulisullu 446-t suliinnaarnermusiaqassapput. Sulisut qanoq amerlatigerpiartut nuunnerat, namminersorlutik oqartussani suliffeqarfiit nuunneqarnerannut aningaasartuutitut annertuumik sunniuteqassaaq. 25 procentit nooqataassappata, nuunnermut suliinnaarnermullu atatillugu katillugit 80 million koruunit aningaasartuutigineqassapput. 10 procentiinnaat nooqataassappata, aningaasartuutit 84 million koruunit missaanniissapput, 30 procentilli nooqataassappata, taakku 78,6 million koruunit missaanniikkumaassapput.

Nuunnernut pilersitsinerimullu aningaasartuutit (sallertut suliffiup allamut nuunna kiisalu IT-mut isumaqatigiissutit, nittartakkatigit quppererit, oqarasuaatit, allaffiit pequtsersornerisa allangortinneri) ataasiakkaanut atatillugu, suliffiit qassit nuunneqarnissaat kiisalu sumut nuunneqarnissaat apeqqutaassaaq. Danskit Finansministeriaanni naalagaaffiup suliffeqarfiisa nutserneqarnerannut atatillugu suliffimmut ataatsimut naatsorsuusaa tunuliaqutaralugu Aningaasanut naalackersuisoqarfiup naliliutaa. Naatsorsuutigisami Kalaallit Nunaanni aningaasartuutissarpiaat, nuuttarnerit-/assartuussinerillu akisunerunerat pissutigalugu qaffasinnerujumaarnerat naatsorsuutigineqarpoq.

Oqaatigineqareersutut piffissap sivikitsup ingerlanerani nuussinissamut atatillugu sanaartugassanut aningaasaliissutaajumaartut qanoq annertutigiumaarerisa nalilernissaat ajornarsimavoq. Tamatumani ataasiartumik aningaasartuutissaq pineqassaaq, taassumali qanoq annertutigiumaareranunut illuutit maanna pigineqareersut qanoq innerat (nalimmassaneqarnissamut iluarsartuunneqarnissamullu pisariaqartitsinerat), kiisalu illuutit namminersorlutik oqartussat immikkoortuinut nuuttussanut naammattumik angissuseqarnerat apeqqutaassaaq. Ingammik immikkoortut annerusut, soorlu Nukisiorfiit, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup qullersaqarfiata kiisalu Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiata nuunneqarnissaanni, illutassanik nutaanik sanaartornissaq pisariaqalersinnaavoq, tamannalu nuussinissap piffissalersorneqarneranunut sunniuteqarsinnaavoq. Tamannali sukumiisumik aalajangernermit toqqammaveqassaaq, taannalu suliffinnik nuussinissat pillugit aalajangernermit atatillugu isumagineqartariaqassaaq.

Nuussinissamik suliat aqukkumallugit naatsorsuineranut atatillugu suliniummik aqutsisutut pilersaarusionermit akisussaasut marluk ukiuni sisamani atorfinitsinneqassapput. Suliniummik aqutsisut pilersaarusionermit nuussinissamullu ataqatigiissarinissaq ingerlatissavaat, tassunga ilanngullugit nuusinerpiaat suleqatigiinnermullu attuumassuteqartut allangortitat nuusinerit nassatariumaagaat. Ilanngullugulu namminersorlutik oqartussani sulisunik qitiusumik malinnaatitassat pilersitsisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Malinnaatitat maanna sulisorineqartut atorfinitsitaanerannut atugassarititaasut iluanniissinnaanissaat ilimagineqarpoq. Illoqafiit/kommunit namminersorlutik oqartussani suliffiit nuuffigisassaanni aningaasartuutit suliffinnik nutaanik pissarsinermit atatillugu aningaasartuutaajumaartussanik namminneerlutik matussusiinissaat tunngavissaatinneqarpoq.

Nuussinernut atatillugu angalanerunissanunut aningaasartuutit angalanissat ingerlanneqartussat amerlassusissaattut angalassussallu amerlassusaat aallaavigalugit naatsorsorneqarput. Angalaneq ataaseq 10.000 koruuninik akeqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Suliniummut aqutsisut marluk, ukiut sisamat ingerlaneranni illoqarfiit 13-it marloriarlutik tikeraassagaat aallaavigneqarpoq. Tamatumalu saniatigit immikkoortut nuuttussat tamarmik, nuunnissartik siqqullugu illoqarfik nuuffissartik ataasiarlutik tikeraassavaat. Immikkoortunit tamanit inuit marluk angalanermit tassani peqataanissaat aallaavigneqarpoq.

Oqaatigineqareersutut aalajangernermit ukiut sisamat iluanni nuussinerit pisinnaanerat naatsorsuutigineqarpoq. Ukiuni siullermi nuussinissat pilersaarusionerannut ingerlanneqarnerussapput, tassunga ilanngullugit angalanerit kiisalu sulisunut pineqartunut siumoortumik kalerriinerit. Immikkoortunit 31-init nuunneqartussatut siunnersuutigineqartunit, immikkoortut arfineq marluk illoqarfinnut nuuffissaminni ukiut aappaanni pilersinneqareersinnaasut ilimagineqarpoq. Tulliuttullu 16-it ukiut pingajuanni nooreersimasussatut kiisalu kingulliit arfineq pingasut ukiut sisamaanni nuunneqarsinnaanerit ilimagineqarpoq. Nuusinerit sukkanerusumik ingerlanneqassappata, soorlu ukiut pingasut iluanni, taava suliniummik aqutsisut akissarsiassaat ukiuni ataatsimi akissarsiassanik 584.120 koruuninik naleqartumik annikinnerussapput.

Ataani takussutissiami ukiunut sisamanut takussutissiisoqarpoq.

Takussutissiaq 5. Piffissap ingerlanerani nuusineranut aningaasartuutissatut ilimagisat

	Ukioq 1	Ukioq 2	Ukioq 3	Ukioq 4
Nuunnermi ajunngitsorsiat	149 x 100.000 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Suliinnaarnermi ajunngitsorsiat	446 x 146.030 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Nuunnermi iserternermilu	0 kr.	Sulisut 595-it 25 % x 200.000 kr.	Sulisut 595-it 50 % x 200.000 kr.	Sulisut 595-it 25 % x 200.000 kr.

anigaasartuutit				
Sanaartornernut anigaasaliissutit, illuutininik/ininik pisinerit attartornerilluunniit	0 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Suliniuummi aqutsisunut marlunnut akissarsiat	292.060 x suliniuummi aqutsisut marluk	292.060 x suliniuummi aqutsisut marluk	292.060 x suliniuummi aqutsisut marluk	292.060 x suliniuummi aqutsisut marluk
Nuussinerit kiisalu nuunnernut atatillugu pilersaarusionernut atatillugu angalanerit	Illoqarfiit 10 x 1 suliniuummi aqutsisoq x 10.000 kr. kiisalu immikkoortut 7 inuit x 2 x 10.000 kr.	Illoqarfiit 8 x 1 suliniuummi aqutsisoq x 10.000 kr. kiisalu immikkoortut 16 inuit x 2 x 10.000 kr.	Illoqarfiit 5 x 1 suliniuummi aqutsisoq x 10.000 kr. kiisalu immikkoortut 8 inuit x 2 x 10.000 kr.	Illoqarfiit 3 x 1 suliniuummi aqutsisoq x 10.000 kr.
Katillugit	80.858.000	30.734.160	60.294.160	30.364.160
Tamarmik katinneri	202.250.480			
Sulisumut ataatsimut	339.917			

Issuaaffik: Nunatta Naatsorsueqqissaartarfia, Anigaasanut naalakkersuisoqarfik, nammineq missinguussat

Takussutissiami takuneqarsinnaasutut ukiut sisamat ingerlaneranni katillugit 202 million koruuninik aningaasartuuteqarnissaq ilimagineqarpoq (2016-imi akit allaavigalugit). Tamannalu suliffimmut nuunneqartumut ataatsimut 339.917 koruuninik naleqassaaq.

Atorfinitssinernut piginnaasanut annaasaqaataasinnaasunut kiisalu sulisunngortussanut ilinniartitsinernut aningaasartuutaajumaartussat ilanngunneqanngillat. Tamanna aningaasartuuteqarnermik nassataqassaaq, atortussallu pigineqareersut tunuliaqutaralugit aningaasartuutaarpiartussat annertussusissaat missingerneqarsinnaasimangilaq. Taamaammallu takussutissiivik qulaaniittoq annikinnerpaaffissamik naliliinertut isigineqarsinnaavoq. Sulisumut/atorfinitssitamut ataatsimut inuttassarsiuussinermi, ilinniartitsinermut/sungiusaanermut, matuersaatinut, kinaassutsimut uppersaatinut il.il. aningaasartuutit 44.000 koruunit missaanniittut Aningaasanut naalackersuisoqarfiup oqaatigaa, ataatsimullu aningaasartuutit, pisortat piffissamik atugaannut, HR-imi immikkoortup piffissamut atugaanut, sulianik naammassisassaagaluarunik annaasaqarnermut il.il. ilanngukkaanni sulisumut ataatsimut aningaasartuut 140.000 koruunit 175.000 koruunillu akornanniittussatut naatsorsuutigineqarpoq.

Misilittakkallu aallaavigalugit namminersorlutik oqartussani suliffinnik nuussinerit allanngortitsinernut aqqissuussaananermilu eqqissiviittoqarnerata nassatarisaanik suli aningaasartuuteqarfiunerussapput. Nuussinerillu naammassillutik suliffiit ingerlalererannet, suut tamarmik inissisinniarnerannut, aqqissuussaananermik inissitsiterinernut suleriaatsillu inissitsiternerannut suli piffissamik atuisoqassaaq. Suliarlu tamanna immikkoortut illoqarfinnut nuuffigissaminnut nooreertinnagit aallartikkuminaappoq, taamaammallu suli nuussinernut atatillugu aningaasartuutaasut nuussinerup kingorna ingerlaqqeqqaassapput nungukkiartuaassallutillu. Tamannali aalajangersimasumik nalileruminaatsorujussuuvooq, taamaallunilu naatsorsuusianut immikkut inissinneqarnani. Taamattaarlunni arlalinnik nutaanik sulisortaanerit, suliat naammassineqartarnerisa pitsaassusata nalinginnaasumiilernissaat aatsaat piffissaq ingerlalererpat pisinnaassaaq, soorluttaaq tamatumunnga sulisut nutaat atorfinitsiortornerata qanoq sukkatigisumik ingerlanneqarnera apeqqutaajumaartoq.

2.2 NUNANI ALLANI MISILITTAKKANUT SANILLERSUUSSINEQ

Nunani avannarlerni allani - ilaatigut Danmarkimi, Sverigemi Norgimilu naalagaaffiup suliffiutaasa nussorneqartarnerat misilittagarineqarpoq. Nunanilu allani misilittakkatigut naalagaaffiup suliffiutaasa nussorneranni aningaasartuutit iluanaarutillu nalilersornerat assigiinngitsorujussuuvooq. Taamattaarlunni piffinni arlalinni nussuinerit qanoq akeqarumaarnissaanik naliliinerit, aningaasartuutaarpiartullu nikinganerat naammattoorneqarpoq.

Danmarkimi naalagaaffiup suliffeqarfiisa 3.900-t illoqarfiit pingaarnersaanit nunap sinnerinut nuunniarneri pillugit maanna oqallinnermi, 2016-imut Finanslovimi 400 million koruunit immikkoortinneqarput, taakkulu suliffimmut ataatsimut nuunneqartussamut 100.000 koruunit missaannik naleqarput. Danmarkimi, Norgimi Sverigemilu nuussinernut misilittakkat allat takussutissiivimmi tulluittuni takutinneqartut, taakku akisunerunerat takutippaat. Kisitsisini taakkunani atorfinitsiortornernut immaqalu sanaartornernut aningaasartuutissat ilaatinneqareerput, kisitsisillu takku nunatsinni namminersorlutik oqartussat suliffiinik nuussinissami qulaani siuliani naatsorsukkani ilaatinneqanngillat.

Takussutissiaq 6. Nunanit allanit misilittakkat

	Danmark	Danmark	Norge	Sverige
Ukiuq nussuinerit piffiat	2004	2016-2017	2002-2007	2005-2008
Sulisumut ataatsimut aningaasartuut	Sikkerhedsstyrelsen Esbjergimi pilersinneqarneranut atatillugu 2004-mi Finanslovimi ukiuni marlunni atugassanik 40 million koruuninik immikkoortitsisoqarpoq. Taakku suliffiit 75-it nuunneqarnissaannut atugassiaapput. Sikkerhedsstyrelsen kingorna nuussinernut nuunnermullu aningaasartuutit sulisumut ataatsimut 226.000 koruuniusimasut nalilerpaa (2004-mi akit).	Naalagaaffiup suliffeqarfiisa qulingiluat nuunneranni sulisut 755-it nuunneqarfissaat, nammeneq naatsorsuinerit naapertorlugit 544 million koruuninik atuiiffiussapput, taakkulu sulisumut ataatsimut 720.000 koruuninik naleqarput (2016-imi akit).	Naalagaaffiup suliffeqarfiisa arfineq martuk nuunneqarnerat suliffimmut ataatsimut danskit aningaasaannik 500.000 1 million koruunillu akornanni (2008-mi akit) akeqarsimasooq norskit naalackersuisuinut nalunaarusiat takutippaa.	Svenskit naalagaaffianni suliffinnik nuussineq suliffimmut ataatsimut danskit aningaasaannik 900.000 koruuninik (2009-mi akit) akeqarsimasooq svenskit rigsrevisioniata naatsorsorpaa.

Sulisumut ataatsimut aningaasartuutit 2016-imi akinut nalimmassakkat	301. 669 kr.	958.242 kr.	665.446 - 1.463.981 kr.	1.197.802 kr.
--	--------------	-------------	-------------------------	---------------

Issuaaffik: Erhvervs- og Vækstministeriet, Asplan Viak norskit naalakkersuisunut suliaat, Sverigimi Riksrevisioni

Assigiingissutsit nikinganerujussuannut ilaatigut nuunnermut atatillugu aningaasartuutit assigiinginnerujussuaat patsisaavoq, taamattaarlu allaffissornermi suliffiup sulianik ingerlatsinermit suliffinnit, soorlu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni katersugaasivinniluunniit suliffinnit assigiingissuteqarnerujussua patsisaavoq. Aningaasartuutitut suliani takutitanut atorfinitsitsinermi aningaasartuutit ilaatinneqarput.

Kalaallit Nunaanni namminersorlutik oqartussani suliffinnik nuussinisanut siunnersuummut toqqaannartumik sanillersuussineq mianersuunneqassaaq, sinaakkusiussammi, angalanerit sulisorisallu akissarsiatigut atorfinitsitaanerminnilu atugassarititaat nikerarsinnaasarmata.

2.3 ANINGAASARTUUTINUT ATAARTUNUT KINGUNEQAATIT

Misissueqqissaarnermi immikkoortuni sisamani allannguutit namminersorlutik oqartussani suliffiit nuunneqarsinnaanerisa kingunerisaannik nalilerneqarput:

- Akissarsiat
- Aningaasartuutit allat
- Angalanerit
- Ininik attartornermut akiliut

Isuamaqatigiissut massakkut atuuttut innersuussutigalugit, akissarsiat maanna annertussusaaniitiinnarneqarnissaat Aningaasanut naalakkersuisoqarfiup ilimagaa. Taamattaarlu manna sulisuusunut atugassarititaasut suliffiit nuunneqareerneranni attatiinnarneqarnissaat ilimagineqarpoq. Maanamulli sulisooreersut amerlasuut suliffeqarfimminnut nooqataassanatik toqqarpasuk, taamaalillunilu sulisunik nutaanik sulilersitsisoqarpat, akissarsianut aningaasartuutit allanngorsinnaapput, taakkumi akissarsiaritanut inissisimaffii appasinnerulluunniit akissarsiakinnerusut inissisimasinnaapput.

Aningaasartuutit allat allaffissornermi suliffinnik ingerlatsinermit, pisortornermut kiisalu nioqqutissat atortussiallu il.il. assartornerannut attuumassuteqarput. Nalilersuutit aningaasartuutit massakkut annertussuseqartiinnarnerat pillugu Aningaasanut naalakkersuisoqarfimmik oqaloqateqarneq tunuliaqutaralugu pipput.

Angalanerit allanngorsinnaanerit ilimagineqarpoq, taamaalillunilu aamma immikkoortunut amerlanerit angalanermit aningaasartuutit allanngussapput. Angalanerit immikkoortuni assigiingitsuni nikerarsinnaassapput, tulluuttumilu ukiumut ataasiarluni suliffeqarfiup inissisimalerfianit Nuummut angalasalernissaq suliffiup nuunnerata nassatarisaanik aningaasartuutaanerulissaneramik missingiut ilanngunneqarpoq. 5,95 million koruunit immikkoortut ullumikkut angalanerit aningaasartuutitigeriigaasa saniatigut aningaasartuutaassapput. Taamattaarlu angalanerit aningaasartuutini qarasaasianik qanoq atorluatigineq aamma apeqqutaassasoq ilanngullugu oqaatigineqassaaq, tamannami aningaasartuutaajumaartunut annikilisitsisnaammat.

Takussutissaq 7. Nuussinermut atatillugu angalanermit aningaasartuutit qaffariaataat

	Aningaasartuutit annertussusaat	Aningaasartuutip suunera	Paasissutissanik pissarsiffik
Angalanerulerneq	10.000 kr.	Ukiumut suliffimmuut ataatsimut aningaasartuut	Aningaasanut naalakkersuisoqarfimmit naliliut
Sulisunut 595-inut katillugu	5.950.000 kr.		

Issuaaffik: Aningaasanut naalakkersuisoqarfik

Ininut attartornermit atatillugu ullumikkut Nuummi aningaasartuutaasunit taakku appasinnerujumaarnerat ilimagineqarpoq. Tamatumanili illuutaareersut qanoq aserfallatsaalineqarsimanerat nutaanillu sanasinnaaneq apeqqutaajumaassaaq. Piffissallu sivikinnera pissutigalugu taakkununga naatsorsueqqinnissaq pisinnaasimangilaq.

INERNILIUSSAQ

Namminersorlutik oqartussani suliffiit 600-t missaanniittut Nuummit sinerissami illoqarfinnut allanut nuunnissaasa qanoq akeqarumaarnerannik naatsorsuusiorallarnissaq misissueqqissaarnerup siunertaraa. Naatsorsukkat allakkiami "Naligiimmik Siunissaqarneq"-mi siunnersuutitut saqqummiunneqartut aallaavigalugit suliarineqarput.

Namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiini amerlasuuni nussuinissanut atatillugu nussuinermut aningaasartuuteqartoqarlunilu ingerlatsinermut ataavartumut aningaasartuutaasut allangorumaarnerat misissueqqissaarnerup takutippaa. Tassungalu ilanngullugu nuussinerit piffimmi qanittumiinnermut sunniuteqarsinnaapput, tamannalu misissueqqissaarnermi ilanngunneqanngilaq.

Misissueqqissaarnerit inernerinut tunngatillugu, namminersorlutik oqartussani suliffiit 600-t nuunneqartussat siunnersuutaasut aningaasartuuteqarfiunissaanni mianersortumik naliliisoqarsimanera oqaatigineqassaaq. Taamaalillunilu aningaasartuutit minnerpaanissaannik naliliisoqarpoq. Taamattaarlu sanaartornermut aningaasaliissutaasinnaasunut, aningaasartuutitut tamarmiusunut annertuumik sunniuteqarsinnaasut naatsorsuutigineqarsinnaasunik, missingiussinissap pisinnaasimannginnera oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq. Atorfinititsiortornermut sulisunillu nutaanik ilinniartitsinerit aningaasartuutit naatsorsorneqarsinnaasimannginnerat pissutaaluni aamma misissueqqissaarnermut ilanngunneqanngillat.

Taamaalillunilu nussuinissanut aningaasartuutissat 202 million koruunit missaannik annertussuseqarumaartut misissueqqissaarnerup takutippaa, tamannalu suliffimmut ataatsimut nuunneqartussamut agguaqatigiissillugu 339.917 koruuninik naleqassaaq. Taamattaarlu angalanerit ukiumut 5.950.000 koruuninik annertusinissaat ilimagineqarpoq, tamannalu ukiumut suliffimmut ataatsimut 10.000 koruuninik naleqassaaq.

Misissueqqissaarnerlu namminersorlutik oqartussani suliffeqarfinnik nuussinnaanermi aningaasartuutitut sammitinneqartoq, politikikkut allaffissornikkullu aalajangernernik, nussuinermit suliniuteqarnermut atatillugu, suliallu ingerlanerani pisussanut, tunngatillugu nalorninarqarnerat erseqqissaatigineqassaaq. Taamaammallu ullumikkut immikkoortut qanoq amerlatigisut ingerlanneqarnerannik ilisimasat aallaavigalugit, nussuinnaanernut atatillugu aningaasartuutit qanoq annertutigiumaarnerat eqqortumik oqaatigissallugu ajornakusoorpoq.
